Porto opłacono ryczałtem

Ч. 27 (410). Неділя, дня 3. липня 1927. Рік IX.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Адреса Редакції і Адміністрації: „Український Голос" Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу" в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½. Рукописів Редакція не звертає. Неоплачених писем не приймається.

Молодь на селі.

Вакації... Молодь вищих і середніх шкіл розїдеться по селах, щоби відпочити після цілорічної праці. Там стрінеться вона око в око з питаннями, які хвилюють наше повоєнне село. Для національної справи ця щорічна довша зустріч молоді з реальним життям села має подвійне значіння: 1) впливає на вироблювання світогляду молоді, 2) поведення і праця молоді підчас вакацій відбивається так чи инакше на настроях села і на його організаційних змаганнях. Тому старші освічені громадяне по селах і старші студенти університету, що за рік — два обіймуть відповідальні становища серед суспільности, повинні подбати, щоби цей побут більшої скількости освіченої молоді на селі якнайкраще вихіснувати перше всього для неї самої, а дальше — для села. Чому ставимо справу в такому порядку? А тому, бо отсі молоденькі студенти і ще молодші — ученики середніх шкіл — прийдуть на зміну старшої ґенерації, пороблються провідниками окремих ділянок національного життя. Ми живемо в твердих часах переходової доби, в якій наші змагання входять на зовсім нові шляхи, так мало чим подібні до шляхів передвоєнних, з якими тільки поволі, крок за кроком зриває наше старше покоління, хоча воно перенесло на своїх плечах всі страхіття воєнної доби і революції. Чергове покоління нашої інтеліґенції мусить бути тверде як скала, тісно звязане з великим підйомом, яке пережила українська нація підчас всенародного зриву, загартоване до боротьби, свідоме своєї сили, горде минулим нації, тісно звязане зі своїм національним осередовищем. Тому підчас вакацій створім для цеї молоді на селі якнайкращу атмосферу. Нехай вона вчиться шанувати традицію, нехай вона сама призвичаюється працювати для тої могутньої сили, якою являється традиція, беручи участь в устроюванню національних свят, концертів, вистав, визбируючи оповідання про подвиги героїв визвольної війни, списуючи життєписи місцевих заслужених людей, устроюючи вечірки національної пісні і т. д. Вчім молодь розуміти потреби села і значіння орґанізованости. Вчім її шанувати всякий труд, який причиняється для скріплювання матеріяльних і духових сил нації. Вчім її дисципліни праці і громадської етики. Вчім її розуміння тяглости в історії нації. Вчім її насолоди почуватися членом великої національної одиниці, що має свої окремі, тисячлітньою традицією подиктовані завдання. Вчім її розуміти, як великою небезпекою для нації є розбиття на ворогуючі табори, кляси і ґрупи. Вчім її на прикладах великих державних націй, що в критичних хвилях збірним зусиллям вміли поборювати — здавалосяби — непоборні труднощі і на відстрашаючих прикладах з нашої історії.

Держім її здалека від наших міжпартійних сварок, яких причиною по части втрата рівноваги після пережитої катастрофи, по части слабе політичне вироблення суспільности, по части дзвінка монета, яка пливе з ріжних таємних джерел на розбивання нашої національної єдности.

Тому на нашій старшій сільській інтеліґенції (а слово „інтеліґенція" розуміємо в ширшому значінню, до неї зачисляємо всіх освічених людей без огляду на те, чи вони ходять в свиті чи в сурдуті!) лежить велика відповідальність за поведення і працю молоді на вакаціях. А не менша відповідальність спадає на старшу інтеліґентну молодь (студентів вищих шкіл) за те, що роблять і як заховуються їхні молодші товариші на селі: чи вони являються добрим прикладом для своїх ровесників, що працюють на ріллі, чи вони дають їм що зі себе, зі свойого знання, здобутого в школах, чи вони є радощами для своїх батьків, чи горем і стидом.

Нехай з вакаційного побуту на селі молодь винесе якнайповажніщий хосен для себе, для підготування себе до громадської праці. І нехай з її побуту на селі вийде хосен для „Соколів" і „Лугів", для кооператив, для читалень, для аматорських гуртків, для церковних хорів, словом — для всіх установ села.

Українська молодь мусить тямити, що до неї її суспільність ставить високі вимоги, вищі, як — скажім — Поляки ставлять до своєї. Ми-ж обезправлені і мусимо боротися з упривілейованими. Тому й наша молодь мусить бути краще підготована до боротьби! *(м)*

ПІСЛЯ ІСПИТУ ЗРІЛОСТИ.

В деяких середніх школах, ґімназіях і семінарах, іспит зрілости в цім році випав дуже некорисно, значний процент матуристів спалено. Так — наприклад — в перемиській українській ґімназії іспит зрілости видержала ледви половина учеників осьмої кляси. Великий, за великий процент перепав і в других середніх школах. Уважаємо таку поведінку відповідальних шкільних чинників за недоцільну, шкідливу. Коли ученик чи учениця не підготовані як слід, так краще їх задержувати у низчих клясах і не допускати до матури. Допускаючи хлопця чи дівчину до матури на те, щоби перепали, часто звихається молоду людину на ціле життя. В цім році пристосовано остріщі вимоги до матуристів несподівано, по наказу з гори. Замісць неприготованих як слід до іспиту зрілости задержати в передній клясі, пускається їх на бистру воду, щоби пережили тяжкий удар.

Ми є за тим, щоби до нашої середнешкільної молоді ставити острі вимоги. На університет повинні діставатися тільки дійсно талановиті, дійсно добре підготовані одиниці. Бож не лежить в нашому національному інтересі, щоби всяка слабина перекочувалася через вищі школи, а опісля в почуттю своєї неприготованости вилизувала на всі боки лапи власть імущих і ставала сліпим знаряддям в їхніх руках. Не лежить теж в нашому інтересі, щоби слабо розвинені одиниці діставали патенти на народніх учителів, бо з них українська суспільність не буде мати користи. Навпаки! Тому в наших середніх школах слід ставити високі вимоги. Коли дитина не надається до науки, краще її взяти і віддати до такого фаху, до якого має хист. Бо инакше робиться їй кривду. Бо найнещасливіщою одиницею є така молода людина, що зависає у воздусі, т. зв. півінтеліґент, що не має ніякого фаху в руках. Вона уважає себе покривдженою. Є вічно невдоволеною. Вносить шкідливий фермент в громадське життя. Тому обовязково спрямовуймо кожну одиницю в такому напрямі, в якому має хист і віддаваймо її до фаху, до якого надається. Одначе коли вже допускається молоду людину до матури, так ця матура повинна бути тільки формальністю. Ми моглиби навести цілу низку людей, для яких провал підчас матури зробився життєвою траґедією. Несподіване заострення підчас цьогорічної матури (замість перевести ці заострення постепенно у вищих клясах!), уважаємо за крайно шкідливу поведінку. По що збільшувати число людей, які уважатимуть себе за жостоко покривджених, яким дано понюхати патент зрілости і опісля віднято його? Чому не ставлено до них більших вимог постепенно, рік за роком? Кривду зроблено не тільки хлопцям спаленим, а й їхнім батькам, на яких провал синів спадає болючим ударом.

Луговий Здвиг заборонений!

26. червня мав відбутися у Львові Луговий Здвиг. Польська влада в останній хвилі заборонила Лугове Свято. Чого налякалася? Більшої скількости сільської молоді на вулицях міста Львова? Вона-ж приїхалаби сюди без крісів, бо їх не має. А топірці, якими Луговики вправляють, ніяк не загрожують „публичній безпеці". Зрештою, Лугова орґанізація зовсім не збиралася робити якунебудь політичну демонстрацію. Скликувала Здвиг, щоби зробити перегляд сил, познайомити громадянство з працею, яка йде по Лугових гніздах на місцях. Здвиг заборонено. Причиною заборони страх перед цею установого, яка пригадує східно галицьким Полякам передвоєнні „Січи". Страх перед „Січами" дав товчок до розвязання їх. Бо Поляки знають, що так як їхні ріжні „звьонзки стшелецке" дали почин до створення леґіонів, так „Січи" поруч „Соколів" були початковою школою для Січового Війська.

Пригадується їм рік 1914, коли підчас памятного Сокільсько-Січового Здвигу вулицями міста Львова в дружних рядах машерували непроглядні тисячі вишколених „Соколів" і „Січей". Білий жах огорнув тоді душі львівських міщухів і вилився на сторінках польської преси порівнанням „Соколів" і „Лугів" з полками Хмельницького. Сьогодня страх перед „Лугами" вилився в забороні Здвигу. Не було ніяких правних причин до такої заборони, бо „Луги" є орґанізацією неполітичною, якої завданням є виключно культ справности, фізичне виховання, а практичну користь дають вони підчас пожару. Отже не має ніякої причини трястися зі страху перед ними. Та в забороні Здвигу треба дошукуватися жаху перед ідеєю, якої носіями є „Луги" і „Соколи", перед ідеєю національної єдности і дисципліни.

Ідея єдности повинна зелектризувати українську суспільність, тим краще усвідомити їй вагу Лугової орґанізації. Тому зробім висновок: всі по своїй спроможности скріплюймо Лугові гнізда, даймо їм матеріяльну і моральну поміч. Нехай вони ростуть в силу і поширюються.

З окрема молодь вищих шкіл повинна використати свій літний побут на селі для розбудови Лугової орґанізації. Нехай по наших селах не буде ні одної молодої людини, що стоялаби осторонь Лугового чи Сокільского гнізда. І це нехай буде відповідю на заборону Здвигу.

„Панські жарти".

Польський вчений, професор університету Нітш написав „наукову" працю про слова „український" і „руський". І приходить в ній до ось яких висновків: нехай собі Українці називаються, як їм вгодно, а Поляки можуть Українців називати тільки „Русинами", так як Німців називають Німцями, хоча вони себе називають „Deutschen". Теревені Нітша підхопила польська преса, мовляв — ось що говорить безсторонний вчений.

На чому залежить Полякам, що так турбуються нашою назвою? Хотілиби за всяку ціну инакше нас охрестити, як називаються наші брати за Збручем. Хотілиби звести нас до ролі відміни польської нації. Мають Мазурів, Подгалян, Кашубів і тд. і до оттакої відміни хотілиби звести й Українців. Давніще, 70 літ тому назад польські шовіністи вгукували: „нема Русі, єст тильно Польска і Москва". Тепер кажуть: „Українці є за Збручем, а в Польщі є Русини".

Навязуючи до „наукових" міркувань проф. Нітша ми повинні називати Поляків, що мешкають на завойованих ними землях, Ляхами, бо це найстарша назва Поляків в нашій історії (так називає їх наш перший літописець, тільки таку назву стрічаємо в наших історичних думах). А Поляками повинні ми називати тільки мешканців Конґресівки і Познанщини. Теревені проф. Нітша видала польська академія наук.

* * *

Знищивши здобутки Українців на полі шкільництва з часів Австрії, вшехполяки уважають цей стан за свій „стан посядання". І коли в чому правительство поступиться про людське око, вшехпольська преса бє на трівогу, мовляв — такий то такий міністр обмежує права польської мови. З теперішнього міністра освіти дра Добруцкого головно вшехпольська преса робить „українофіла" і „помнєйшицєла польскосці" за те, що він видав розпорядок, яким привертає українській мові дрібку прав, знищених Станиславом Ґрабским. На основі розпорядку дра Добруцкого (до речі львівська кураторія оповістила цей розпорядок щойно в травні, через довший час держала його під сукном!) в українських державних школах можна вести катальоґи по українськи, одначе одночасно мусить бути й польський переклад; можна оповістки писати по українськи, одначе одночасно кожна оповістка мусить появитися теж по польськи і тд. За те свідоцтва мусять бути писані тільки по польськи, а український переклад може бути виданий тільки на виразне домагання батьків. По приватних школах можна урядувати по українськи, одначе приватні школи, які мають право прилюдности, мусять видавати свідоцтва в двох мовах: українській і польській. По що отся двоязична морока? (Москаль назвавби це псуванням паперу). Має вона хиба одну ціль: накидуванням двомовної писанини примушувати людей, щоби вони добровільно (з практичних оглядів) зрікалися прав рідної мови і урядували добровільно тільки по польськи. Всеж польська преса кричить, що др Добруцкі зробив „замах на польскосць школи". За австрійських часів українська мова в урядованню не була прищіпкою для мови польської. Помисл дра Добруцького тоді висміяноби. Зродився він щойно в польській републиці, за панування найліберальніщої конституції в світі (так називають її Поляки). Маленька замітка: на основі розпорядку міністра дра Добруцкого батьки дітей з українських державних шкіл мають право домагатися свідоцтва в українській мові. Одначе про це право батьків не поінформовано.

* * *

Україножерне „Слово польське" скрегоче зубами, а волинська вшехполякерія навіть вислала окремий меморіял до правительства з осторогою перед вводженням до кремянецького православного духовного семинара українсько-польського викладу, бо мовляв — в інтересі польської державности лежить, щоби там викладено майбутнім священикам українського народу в польській і російській мові, як це було досі. Вшехпольські гієни хотілиби піддержувати роздор між духовенством і народом, хотілиби, щоби духовенство виховувалося в російському дусі, нерозуміло потреб українського населення, щоби було йому чуже. Бо в каламутній воді можна ловити рибу без труднощів. Таку поведінку вшехполяки називають „державною рацією". А навчилися її від передвоєнних Прусаків, на яких скаржилися на всіх перехрестях Европи...

МАСАРИК І ГРУШЕВСЬКИЙ.

(Роля двох великих вчених в переломовому моменті).

Коли в жовтни 1918 р. розліталася Австрія, очі всіх Чехів були звернені в сторону проф. Масарика, ідеольоґа чеської державности, який в найтящий час для нації мав сміливість розвинути прапор назалежности і візвати своїх земляків до безпощадної боротьби за зединену незалежну чехословацьку державу. Він в своїй совісти прийшов до переконання, що це є єдино правильний шлях і взяв на себе повноту відповідальности за висунення клича боротьби з Австрією на життя і смерть. І дальше: взяв на себе повноту відповідальности за шляхи, якими провадив своїх земляків до здійснення найвищого права нації.

Насувається порівнання. Після вибуху революції в царській Росії очі всіх Українців звернулися в сторону проф. М. Грушевського, великого дослідника минулого нації, загально признаного духового вожда сучасного покоління, що відігравав передову ролю так в життю Галицької, як і Наддніпрянської України.

В становищі обох професорів серед їхніх суспільностей була велика ріжниця: Чехія мала до діла тільки з одним займанцем, Україна з двома; Чехія мала за собою кількадесятьлітню практику активної боротьби з Австрією і вона використовувала всі закони, які давала їй австрійська конституція, пристосовуючи до цього постепенну підготовку незаконних засобів, які пущено в рух з усією силою підчас світової війни; і була Чехія підготована до змагань зі своїм противником на всіх царинах національного життя, в кров і кість сучасного чеського покоління війшов образ історичного чесько-німецького спору. Отже акція Масарика на еміґрації підчас світової мала в краю добре підготований ґрунт.

Становище проф. Грушевського на Україні після вибуху революції було тяжче, хоча його авторітет серед Українців (свідомих!) перед війною стояв вище, ніж авторітет Масарика в Чехії. Та розвал Австрії застав Масарика з його великанським дорібком як пропаґатора і орґанізатора незалежницької думки підчас війни, з великим штабом співробітників, тісно звязаних з ним спільною думкою про незалежну чеську державу.

А проф. Грушевський опинився на чолі революційного парляменту України — Центральної Ради і став перед завданнями, про які ще вчера і не снилося ні йому, ні його співробітникам. Наслідком революції влада на Україні опинилася на вулиці. Центральна Рада з проф. Грушевським на чолі підняла її, одначе ще довгі місяці стукала до Росії Мілюкових, опісля Керенських, вкінці Леніна та Троцького, щоби цею владою поділитися. Щойно опинившись в примусовому положенню, проголосила незалежність України. Бо до вибуху революції і в перших початках революції українська інтеліґенція не уявляла собі инакше будучини України, як в звязку з Росією. Бажала собі зміни устрою Росії, ворожо відносилася до царату, одначе ідеєю незалежности були захоплені тільки нечисленні одиниці з поміж неї. Цю ідею присвоїла собі вона щойно під натиском народньої стихії, після гірких досвідів з російською демократією. Тоді коли були потрібні ясні, безкомпромісові кличі і провідні люди, що ці кличі вмілиби перевести в життя, що добре зналиби, які шляхи найкраще ведуть до

здійснення цих кличів, мозок української нації — її інтелігенція з проф. Грушевським на чолі щойно орієнтувалася в положенню, щойно постепенно, крок за кроком дозрівала до ідеї Незалежної Української Держави.

Як що ми так само, як Чехи, малиби на Великій Україні за собою підготовчий період до оружної розправи за свою державність, українські землі не булиби сьогодня роздрапані поміж сусідів, Україна булаби головним чинником в життю Сходу Европи. А Галицька Україна — цей колишній український Піємонт? Її політичний провід підчас війни всю ставку поставив на Відень і співав „Боже буди покровитель цісарю, його краям“ ще й після вибуху революції в Росії, що більше: Австрія вже валилася, а провід Парляментарної Репрезентації не міг розпращатися з звіздою Габсбургів. Та про це в черговому числі. (с)

Дописи.

Горожанка, пов. Підгайці. В памятну суботу перед Зеленими Святами зложила наша громада поклін вічній, незабутній памяти Борців, що погибли в обороні Рідного Краю. Того дня в церкві уладжено гріб, покритий козацькою китайкою а на нім були дві шаблі і кріс. Над гробом звисали українські прапори і дві великі военні хоругви, які держали на гробом два мужчини. У головах гробу стояв великий український герб. Цілий гріб був прикрашений зіллєм і вінцями. В поминальнім святі взяла участь ціла громада, старші, молодіж і діти з місцевою інтелігенцією. Поминальне богослуження відправив місцевий парох о. Іван Придаткевич, який виголосив трогаючу релігійно-патріотичну проповідь, оперту на тексті св. Письма Хор аматорського кружка відспівав на закінчення богослуження релігійно-патріотчні пісні, як „Боже великий“ і инші. Це свято настроїло дуже поважно цілу громаду. Рясні слези, які спливали з лиць жіноцтва і понуре завзяття, яке малювалось на лицях мужчин, свідчать, що ціла громада до глибини була перенята цією релігійно-патріотичною маніфестацією. Піднести треба, що приготованням свята занялись самі селяне. Годі всіх вичислити, бо мало не кождий з них — чи то старший, чи молодший — старався піднести велич цего памятного дня. Всеж таки для прикладу треба згадити про тих, що найбільше потрудились коло улаштовавня свята: Іван Герцик, Михайло Бабій, Осип Скриник, Олекса Голубяк, Михайло Сарабин, Іван Русак, Петро Сарабин, Микола Доскоч, Евстахій Деркач, Антоній Ґураль, Іван Ґураль, Теодор Ґураль, Григорій Пула, Юлія Русак, Катерина Смук Анни і инші. — Треба надіятись, що памятна врочистість в Горожанці стане прикладом для инших сіл, які дотепер ще не помянули тих, що життя зложили в офірі Рідному краєви.

Іскань, пов. Перемишль. У нашім селі люди бідні, 10 морґовий ґазда це богатир. Найбільшим паном в селі перед війною і по війні був жид-шинкар. Кождий ґазда обовязково мусів кланятись йому дуже низенько. Школи тут довго не було, що-йно перед війною стали діти ходити до школи. Не диво, що часопис, чи книжка, були не знані в селі. Відносини змінилися з приходом о. М. Гука, який через шість літ веде культурно-освітно працю серед своїх парохіян, а вислідом цеї праці є прекрасний читальняний дім, який виставлено власними силами. Читальня числить 246 членів, річний прихід 532·30 зл. і 30 долярів. Всі гроші ужито на викінчення дому. Відчувається сильний брак книжок. Читальня дала протягом року кілька вистав. Молодіж горнеться до читальні, але треба тут вложити богато праці, щоби село стало цілком свідоме. Тепер наші селяне дуже інтересуються гром. виборами. З нагоди виборів сталася небувала в Іскані подія. Жид-шинкар накинувся на одногого з громадян та почав його лаяти за це, що він як свідомий чоловік закликав людей іти до виборів та вибирати свідомих громадян до ради. І сталось диво!

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

З польською позичкою знову виходить якась таємна пригода, вона відложена до осени. Зійшовся польський сойм і першою його ухвалою було „поправлення“ конституції. На основі цеї ухвали сойм має право зробити собі смерть, розвязатися. Підчас голосування над нею вийшов скандал: не було потрібної скількости голосів. Треба було шукати послів по місті. А тепер сойм знову вернув до справи, яка зганяє сон з повік вшехполяків та їхніх прихвостнів: радить над тим, якби то змінити ординацію виборчу так, щоби до сойму попало якнайменше Українців. — Вшехполяки тремтять: їм не повезло в громадських виборах у Вильні та Люблині. Корчиться їхній „стан посядання“. Тому вони кидаються до аґітаційної роботи. Стараються в першу чергу зеднувати собі академічну молодь. Крім цього в Східній Галичині ведуть вони горячкову аґітацію, м. и. в богатьох містах устроїли вони курси політичних аґітаторів (Львів, Яворів, Сянок, Перемишль, Коломия, Рава Руська, Сокаль, Камінка струм., Любачів). Через ці курси перепустили, вони около 1800 людей, Поруч вшехполяків не везе теж Вітосови. Він старається відбивати собі втрати в Західній Галичині поширюванням впливів своєї партії на Познанщині і на Поморю. Одначе слід зазначити, що кепсько стоїть і табор „направячи“ (пілсудчиків). Як показується з дотеперішних громадських виборів, цей табор слабенький. Певними успіхами можуть похвалятися пепесівці, хоча їх дуже підривають комуністи.

Що чувати в світі?

В ЖЕНЕВІ відбувається конференція в справі обмеження морських зброєнь, в короткому часі друга з черги. Перша мала підготовчий характер для великої конференції, в якій взялиби участь всі держави, і була скликана Союзом Народів. В теперішній беруть участь Америка Англія і Японія, а Франція та Італія тідьки прислухуються (офціяньно участи не беруть). Скликав її президент Америки Кулідж. Подумана ця конференція як продовження вашинґтонської з 1922 р., скликаної теж за почином Америки. Здається, що вислід теперішної конференції не буде кращий, як і попередніх. Річ в тому, що в дійсности йде тут справа про щось більше, як устаелння, скільки яка держава має мати таких чи инших кораблів. На конференції у Вашинґтоні в 1922 р. ходило о те, щоби відсунути можливість зудару між Америкою і Англією. Обі ці держави зобовязалися обмежити свої зброєння на морю і цього додержали. А за це порозуміння Америки і Англії заплатила Японія, якій обі ці держави загрозили: Америка, будуючи твердині на Філіпінах і гавайських островах, а Анґлія розбудовуючи укріплення в Сінґапоре. А тепер ходить про успокоєння Японії, яка давніще була в союзі з Анґлією. Японія боїться зудару з Америкою. Японія перелюднена, а тут під боком Філіпіни, які є в руках Америки. В Японії після війни буйно розвинувся промисл і шукає ринків збуту, витискаючи американський промисл, відбираючи йому його ринки. Чи прийде до тривкого згозорення в справі обмеження морських зброєнь? Вигляди не великі. Кожна держава чого иншого хоче. Анґлія бажалаби собі зменшення, а то й скасовання підводних лодок, бо це загрожує її морським шляхам, від яких всеціло залежить її сила і добробут, а Америка не тільки щопобільшує скількість підводних лодок, а ще й хоче побільшити їх обєм. Знову ж Японія має інтерес в будові скороходних кружляків, а це не в смак Америці, що боїться нападу Японії на Маніле, Гонолюлю, що більше — на Сан Франціско. Отже як то погодити? Женевській конференції тільки прислухуються, не беручи урядової участи, Франція та Італія. Вони взагалі не мають охоти обмежувати своєї фльоти. Кого боїться Франція на морю? Німеччини? Вонаж розброєна. А кого боїться Італія? Югославії? Їїж фльота дрібнесенька. На ділі Італія зброїться на морю проти Франції, а Франція проти Італії. Тільки, очевидно, про це голосно не говориться. Голосно говориться про французько німецьке непорозуміння та італійсько-югославянське. Женевська поліція викрила заговір на японського адмірала Саіго, предсідника японської делеґації на конференції в справі розоруження. Заговір підготовили корейські студенти. Їх арештовано.

БОЛЬШЕВИКИ тратять зовсім голову. Внутрі їхньої партії гризня росте, Сталін не має вже відваги виступити рішучо проти опозиції Троцького. Росте й загальне невдоволення з большевиків. Правда, вони роблять бундючну міну, виганяють маси на вулицю, щоби демонстрували проти анґлійського імперіялізму, народ йде й галасує, як галасував колись за царату, одначе все це штучні демонстрації. Як оповідають люде, що недавно приїхали з Радянського Союза, в широких масах панує велике невдоволення з большевицької влади, всі чекають на її упадок. А тимчасом лютує чрезвичайка, як в перших роках большевицького панування. От недавно в Харкові в ночі розстріляно без суду 17 осіб („за орґанізування ватаг політичного бандитизму“). Так само лютує чрезвичайка в Києві, Одесі, Чернигові. Розстріляно м. и. большевика Купермана, якому зроблено закид, мовляв — вступив до большевицької партії з доручення анґлійського штабу. В Житомирі згорів будинок місцевого Виконного Комітету. В Одесі розстріляно 4 людей за приналежність до монархістичної орґанізації. Тут же найдено тайну друкарню, в якій друкувалися протибольшевицькі відозви. На Білоруси засуджено на розстріл 35 бувших офіцерів. Самостійницький рух росте не тільки на Україні і в Грузії а й на Сибірі. Большевики зачинають недовіряти один одному. В Ленінграді виголосив на партійній нараді промову один з чільних большевицьких провідників — Томський. Він недвозначно підкреслив, що цілий світ ненавидить большевицький устрій, що боротьба з Анґлією тяжка, а всі надії покладає він на те, що всі держави бояться війни.

ФРАНЦУСЬКИЙ президент міністрів Поакаре виголосив на святі відслонення памятника поляглим у місцевости Л нвіль промову, яка наробила великого шуму в цілім світі, а в першу чергу у Франції і в Німеччині. Поанкаре піддав різкій критиці німецьку політику, передвоєнну і повоєнну. Парляментарні французькі кола є тої думки, що Поанкаре таким чином хоче зірвати з дотеперішньою політикою Бріяна. Хоче його висадити зі становища міністра заграничних справ і взяти в свої руки керму французької заграничної політики. В згаданій промові Поанкаре знову закинув Н мцям, що вони викликали світову війну (на цій точці Н мці дуже дражливі!) Дальше згадав про терпіння міста Л нвіль підчас війни і про німецьку окупацію. Цю частину промови закінчив такими словами: „Вимагати від вас, щоби ви забули ті страшні години, булоби таксамо, якби від вас хто вимагав, аби ви собі відтяли кусень мяса“. А вкінці заявив: „Якщо Німеччина явно віддасть і зречеться раз на все Альзасії і Льотаринґії, якщо зреорґанізує свою поліцію, розвяже тайні військові орґанізації, розбере і знищить заборонені укріплення, — то вона тим самим дасть світові запоруку мира й уможливить Франції те зближення, якого вона собі бажає. Франція не плекає в себе духа відплати. Вона тільки бажає основаних на довірю взаємин зі своїми сусідами і хоче тільки одного: мира. Того бажала вона завжди, того хоче нині і нічого иншого не буди бажати й зовтра“. У Франції уважають цю промову визовом в сторону Бріяна, який віз французьку політику в дусі Льскарна і довів до значного злагіднення відносин між Німеччиною і Францією, а навіть до обопільного порозуміння в богатьох справах. Нараз підносить голос Поанкаре і вказує недвозначно, що напруження між обома державами дальше істнує, що до повного усунення ріжниць ще далеко. Знамення місце в промові Поанкаре, де згадує він про Альзасію і Льотаринґію. Хоча Німці вже нераз заявляли, що вони не мають ніякого ...

М. Загривний.

Стара казка.

Давно це скоїлося, не було тоді ще Московщини, а була лишень земля наша, християнська, що сягала аж до моря, та десь за морем поганська земля, бусурменська.

Скажені люди були оті бусурмени, — не знали вони жалю до людей, не було того, щоби жити з нами хрещеними у добрій згоді та пити мед-горілочку, заїдаючи салом та ковбасами, — все те було для них заказане, й молилися вони не на хрест святий, а на отой ледачий місяць.

Лихо було з тими нехристими, зберуть ото своє військо бусурменське, наїдуть хрещені села, витнуть до ноги, — хто старий та не здалий, а що молоде та дуже, — налигають немов худобу, та й женуть отарою продавати на ринкові, у тяжку неволю; та то вже так, що й світу божого людина повік-вічний не побачить!

А й маленьких охоче брали та потім навертали у свою віру поганську й робили з них оте своє військо яничарське, що найбільше дошкуляло хрещеним людям, — бо таке мале, нетямуще забуде, якого воно роду племені й катує хоч батька рідного...

От собі в нашому селі дві родині: удовина Петришина, та вдовина Пилипишина. Жили собі по-сусідськи у добрій згоді, як воно і Бог велить, помагали одне-одному, хлібом сіллю ділилися з останнього.

Мала Пилипиха двох синів-парубків, старшого Романа і меншого Івана. А Петриха й собі мала сина, мов сокола — Грицем звався та доньку Натолочку.

А гарна була ота Наталочка, чемна та хазяйновита, а що вродлива, то вже другої такої й на селі не було.

Діти росли змалечку, по-сусідськи, пізнали одне одного й покохалися Роман Пилипенко з Наталею Петренковою; мали в осени і побратися, та трапилося лихо тяжкеє, — мабудь, що вже не судилося.

А трапилося ось що, виправились одного разу козаки — турків-бусурменів пополохати, та й попалися в необачну засідку ворожую, та там усі й погинули, хто головою буйною наложив, а сам отаман козацький, Грицько Петренко, впав у неволю турецькую.

Зажурилася Наталочка по братику любимому, — годі було її потішити.

Було й каже Роман до Наталі: гарна ти в мене та хороша, Наталочко, що й не знаю я, чи є ще на світі друга така гарна та вродлива... Коли ми вже поберемося, моє серденько коханеє?

А Наталочка — одне відказує: і ти мені любий, Романочку, не хочу я більшого щастя на світі, як бути твоєю дружиною та болить моє серденько, як згадаю нещасливого братика свого Гриця; однаково любила я вас, Романочку, а відколи його полонили бусурмени, не можу я бути такою веселою, як раніше була... А, знов же, докучає мені зі своїми залицяннями Івась, твій брат невірний...

Розмислив Роман Пилипенко та й каже: „Правда твоя, Наталочко, не можу я на те дозволити, аби людина за віру християнськую, за нарід хрещений, — терпіла тяжкії муки надлюдськії, наругу бусурменськую. Ось тобі моє слово козацькеє: піду я в землю турецькую і визволю з неволі твого братика, хоч би турки його на дні морському переховували... Не я буду, як-що його не здобуду — живого чи мертвого.

— А що до Йвана, не треба зважати на нього, візьму й його з собою в Туреччину, — в поході вгамується.

Не довго збирався Роман Пилипенко, другого-ж таки дня, не світ, не зоря, казав молодому Івансеві лагодитися до походу. Не хотілося Івансеві пускатися в трудну і небезпечну подорож, — але мусів коритися, — воля старшого шанувалася.

Окульбачили Пилипенки ліпших своїх скакунів степових, в нові жупани вбралися, мов до шлюбу, — криві ятагани дамаські при поясі, а за поясом мушкети виблискують, еребром цятковані.

Посідали Пилипенки на коні, неньку стару попрощавши, перехрестившися на-схід сонця, — вирушати лишилося.

Вийшла й Наталочка попрощатися з парубками, а як уздріла козаків до походу виряжених, забилось щире серце дівоче, припала до сідла Романові, схопилася за стремено та й заголосила: „ой Романочку, соколику, не покидай хоч ти мене, єдиний мій... ниє ще й болить моє серденько, — лихе віщує. Ой боюся я, Романочку, що більше я тебе не побачу. Не їдь, не їдь, Романочку, не покидай мене, сиротину на поталу гіркої долі сирітської.

Ні, Наталко, — каже Роман до неї, — що приобіцяв, доконати того мушу... а загину — знатиму, що за правду святу головою наложив, — Бог нас на тому світі не розлучить... Прощай, Наталю, не сумуй без мене та памятай, єдина моя, що хіба що загину, але тебе — до віку не забуду.

— Ой чекатиму, Романочку хоч сто років чекатиму, — хрест святий на кого иншого й не погляну.

Отак прощалися та зарікалися Роман з Наталею, а Іван обернувши буланого до царини, немов скамянілий мовчки вичікував кінця розмови, насунувши сиву шапку козацькую на очі, щоби часом не зрадили думок його лукавих.

Не знали голубята тих думок Іванових, а тих думок і сам лихий злякавсяби. Умів Іван добре думки свої заховувати, а коли вчув слова Наталчині, — заскреготав зубами, мов хижий вовк й так оперезав буланого, що добрий кінь вихром з двору вихопився.

Роман і собі-ж перехрестившися — пустився добрим чвалом услід Іванові, в степ широкий на далекий південь.

* * *

Минає день, минув і тиждень, а Пилипенки вдвійці їдуть собі степами та осоками, день і ніч без відпочинку, та все на південь простуючи, — вдень по сонцю керуючись, а в ночі на шлях чумацький зоряний...

Аж на восьмий день приїхали Пилипенки над Дунай-ріку. Ой, широка та ріка та й глибока, кінця-краю їй не видно! А за рікою вже й земля ворожа, бусурменськая.

Порадились Пилипенки з собою й вирішили — сховати шати свої козацькії по сей бік ріки, в турецькі строї пристроїтись та ріку бистру перепливати, кінської гриви тримаючись. А там — що Бог дасть...

Пливе Роман попереду, а бистрина така, що кінь з останньої сили вибивається, досяг уже й середини, та пустився знесилений вороний за бистриною, геть від берега. Кинув Роман потопаючого вірного свого коня та давай власними силами далі плисти; доплив таки до берега й за Іваном стає по річці розглядатися, чи гаразд йому поводиться. Бачить Роман — сам один буланий Іванів на двоє гоней нижче за водою подавсь, а по Івану на воді і сліду не лишилося.

Заплакав Роман сльозами гіркими, бодай, каже, я сам втопився був, чим за мою справу загубив душу братову й осиротив стару неньку-вдовицю.

Проте, журися — не журися, сльозами справи не направити... Зітхнув Роман тяженько звівши очі до неба, мовляв, Бог бачить мою правду, — його на те святая воля...

Й подався один в чужу землю бусурменськую.

* * *

Не втопило того Івашка окаянного, — хитрий і лихий був парубок; виждав він поки Роман відпливе на добру віддаль, пустив буланого на волю Божу, а сам назад до берега: „пливи, мовляв Романе, — щасти тобі, Боже, спіймати вітра в полі, — бодай би й дух твій вітром звіяло!“

Забрав Івашко зі схованки Романового жупана оксамитного, пустив з рамена собі крови струмок, скрівавив нею вбрання Романове, усміхнувся на свої думки й подався, як стій назад, на Вкраїну.

А за місяць вже й до дому приволікся.

Увійшов Іван сумний до хати (умів він добре удавати) та й каже до матері: „Нене моя ріднесенька, що-ж ми тепер робитимем, сироти нещаснії, без Романа, братика мого бідолашного. Ой, стяли-ж його буйну голову яничари турецькі, напали нас ніччю темною й порубали мого братика любого, та так в степу й покинули, щоб ворон хижий ясні очі повикльовував; та не покинув я на поталу вовкам-сіроманцям хрещене тіло Романове, закопав його в сиру землю над Дунай-рікою бистрою, ось і жупан його козацькою кровю змочений, в рідну землю приставив. Таке то лишенько спіткало нас, ненько-ж моя старенькая, не бачити нам більше Романа нашого, сиротам бідним“.

Заплакала Пилипиха сльозами крівавими, немов самоцвітами коштовними, буйними зросила Романів жупан козацький, та не видержали старенькі ноги лиха тяжкого, — перед образом похилилася за упокой душечки христолюбивої Романової, молитву праведну створити Господеві.

Та так з молитвою й душу свою страдницьку віддда в руки Божії.

А на третий день і поховали громадою стару Пилипиху.

* * *

Тяжко побивалася Наталочка, коли про Романову долю довідалась; довго примарою, немов страчена тинялася, тінь одна з неї залишилася.

Та подолало тихе життя праведне тяжке лихо дівоче, поволеньки знову свята душа до спокою навернулася, хоч сумна Наталя й надалі залишилася.

Ось тоді й почав Івашко Пилипенко Наталочку словами власними тішити-бавити, та до неї залицятися.

— Пощо маєш, серденько, побиватися? — страченого щастя не вернути, як не вернути річці води з моря, нема на те ради-помочі.

— Одна рада тобі моя, Наталочко, — будь моєю дружиною перед людьми й перед Господом.

А Наталя все було відказує: „Яка з мене жінка тепер Івасику, — сумна я стала мов темна ніченька, зайшло для мене ясне сонечко“...

Довго не згожувалася Наталочка, але на другий рік далася намовити й з Івашком окаяним на сяту Покрову повінчалася.

Живуть собі Іван з Наталею, вже й рік, другий минув, вже й си-

ких претенсій до цих країв, всеж Франція дальше дрожить за їх долю, бо що значать всякі заяви — зложені в примусовому положенню — супроти волі великої, сильної нації, яка підноситься після тяжкого удару? — Промова Поанкаре викликала бурю у французькій пресі. Не тільки в пресі, а й в парляменті. Соціялісти рішилися внести в цій справі інтерпеляцію. Те саме хотіли зробити й радикали, одначе ухвалили зждати на виздоровлення Бріяна, щоби дати йому змогу направити кепський крок Поанкаре. Цілою акцією проти Поанкаре кермує Кайо. Також комісія для заграничних справ постановила відложити дискусію над внесеною соціялістами інтерпеляцією Один з послів зажадав, щоби на засідання комісії закликати Поанкаре і Бріяна. Одначе предсідник звернув увагу, що Бріян через недугу не зможе явитися а самого Поанкаре не слід кликати. Значать, буря відложена. А Поанкаре рішився на розправу з політикою Бріяна мабуть тому, що тепер високо стоїть його повага у Франції, бо йому вдалося довести до рівноваги французьку валюту. А як він уступивби, грозилоби захитання франкови. Тому використовує свою хвилю.—1. липня у французькім парляменті входить на дневний порядок справа зміни виборчої ординації. — В перших днях червня з нагоди 10-ліття приступлення Америки до світової війни Бріян звернувся з прилюдним закликом до американського народу в справі проголошення „вічного мира“ між Францією та Америкою, підкреслюючи, що обі ці держави ніколи між собою не воювали, а Франція підчас боротьби Америки за незалежність відіграла почесну ролю. Американська публична опінія приняла цю думку прихильно. Одночасно Бріян звернувся до американського правительства з урядовою пропозицією в цій справі. І вашинґтонське правительство уповажнило свойого амбасадора в Парижі до ведення переговорів в справі „вічного мира“. Основою такого мирового договору булоби виключення війни як засобу до вирівнування спорів між обома державами. Очевидно, договір мусить передбачувати розємні суди у всіх тих спорах, що моглиби в будучині зродитися між Францією та Америкою. Такий договір мавби велике значіння й для світової політики.

АНҐЛІЙСЬКИЙ наслідник престола отворив в Льондоні освітну конференцію анґлійської імперії. Перший реферат виголосив підсекретар для справ кольоній Ormsby Gore. Конференція обговорить питання виховання, справу виміни і кваліфікації учителів і постійної співпраці на освітньому полі між ріжними краями, що входять в склад британської імперії. — На спільнім засіданню послів робітничої партії („Лейбур Парті“) і головної ради анґлійських професійних союзів ухвалено резолюцію, якою остро осуджується терор большевиків проти монархістів. В резолюції сказано: Хоча навіть положення большевиків є тяжке, а обурення з нагоди вбивства Войкова зовсім слушне, всеж не слід було на вбивство відповідати вбиством. В резолюції висловлено теж домагання, щоби большевики скасували засуди смерти.—24. червня анґлійський парлямент (палата громад) приняв в третьому читанню закон, яким обмежується свободу професійних союзів і право страйкувати. Закон ухвалено 354 голосами проти 139. Один з робітничих послів — обурений ухваленням цього закону — назвав ґенерального прокуратора Анґлії злодієм і брехуном. За це відібрано цему послови право брати участь в кількох засіданнях парляменту.

НІМЕЦЬКИЙ міністр заграничних справ Штреземан виголосив в парляменті промову про заграничну політику. У відповідь на інтерпеляцію комуністів, в якій сказано, що наради підчас засідання Ради Союза Народів мали на ціли втягнути Німеччину до противбольшевицького бльоку, Штреземан покликався на урядовий большевицький денник „Ізвестія“, в якому стверджено, що в Женеві Німеччина не далася втягнути до такого підприємства. Німеччина не заняла ніякого становища до зірвання взаємин між Анґлією і Радянським Союзом і глибоко жаліє, що взаємини між обома цими державами зірвані. Шлях, яким йтиме німецька політика, означений льокарненськими договорами, вступленням Німеччини до Союза Народів і берлінським договором. Не може бути й мови про якенебудь встрявання Німеччини в внутрішні справи Радянського Союзу. А одночасно Німеччина якнайостріще виступить проти всяких спроб зі зовні повалити теперішній устрій в Німеччині. В останніх часах сталися дві події, що довели до напруження в европейській політиці, а саме: у Варшаві вбито большевицького посла, а між Югославією та Албанією зірвані дипльоматичні взаємини. Я з приємністю мав змогу ствердити, що радянське правительство не має наміру використати вбивство Войкова до заогнювання відносин, домагається тільки задоситьучинення. Опісля Штреземан обговорив югославсько-альбанське напруження. В справі женевської розоружної конференції Штр. підкреслив, що Німці беруть участь в розмовах про розоруження не як довжник, тільки як віритель инших держав. Поладнання тільки одної справи а саме справи Вестерплятте (місце в Данцігу, де є склад муніції, спроваджуваної Польщею з заходу—викликало розчарування. Президент данціґського сенату заявив данціґській соймі, що предложив Раді Союза Народів нові проекти поладнання спірних справ між Польщею і Данціґом. З огляду на ці проекти так Данціґ як і представництво Німеччини в Союзі Народів обмежилися на засіданню Ради Союза до заяви, що чекають на рішення в справі цих проєктів. Відносно промови Поанкаре в Ліввіль Штреземан уважає її за далекосяглу подію в дальших взаєминах Німеччини з Францією. Штр. висловив жаль, що французький президент міністрів говорить, що Німеччина не виконала своїх зобовязань, бож Рада Амбасадорів ствердила, що Німеччина зобовязання в справі розоруження перевела в життя. — На другий день посол Кар в імени правительственної більшости зложив заяву, що правительственні партії одобрюють політику Штреземана та що Німеччина мимо розчаровань вестиме дальше політику Льокарна (мирову). Промова Штреземана зробила велике і корисне враження серед лівих кол французького парляменту. Професор берлінського університету др Вальтер Шікінг так характеризує взаємини Німеччини і Франції: тепер наступив хвилевий відплив в змаганнях до вирівнання порахунків між обома державами. На це склалося те, що праця Бріяна над повним замиренням стрічається з гальмою Поанкаре. В такому самому положенню Штреземан, з яким разом засідає в правительстві один з провідників німецьких націоналістів Ґерґт (він є заступником канцлера). Проф. Шікінг вірить, що хвиля відпливу в недовзі промине і праця над замиренням між обома державами йтиме дальше.

В УГОРСЬКІМ парляменті член правительственної партії пос. Георґ Лукач поставив інтерпеляцію до правительства, в якій зажадав, щоби Угорщина виступила з Союза Народів. Своє неприхильне відношення до Союза Народів обосновував він тим, що — мовляв — Союз Народів показався нежиттєздатною установою. А вокрема Рада Союза нічого не зробила для поладнання мадярсько-румунського спору, хоч для цеї ціли істнує окремий розємний суд, який постійно відкладає рішення в цій справі. З тих причин посол Лукач, якого досі всі уважали за приятеля Союза Народів, заявився проти цеї установи, яка на його думку є „найслабшою з усіх тих інституцій, що їх створили собі люде“. Пос. Лукач зазначив, що не він перший стверджує, що Союз Народів не є союзом вільних народів, тільки одностороннім обєднанням переможців для забезпечення користей і здобутків, які принесла їм війна. Союз Народів працює не для цілого людства, тільки для переможців. В справі конфіскати маєтків угорських громадян в Семигороді Рада Союза не кивнула й пальцем. Урочисто заключена умова в Тріянон виявилася свистком паперу, бо всі мадярські протести кидано до коша. Союз Народів нічого ще не зробив для охорони національних меншостей. Обіцянки, що й переможці розоружаться, недодержано. На інтерпеляцію відповідав премієр ґраф Бетлен. Він старався ослабити твердження Лукача і просив парлямент здержатися з заниманням становища в цій справі до вересневої сесії Союза Народів, на якій Угорщина виступить з домаганням, щоби Союз виповнив свої зобовязання і вирішив вже раз мадярсько-румунський спір. Щойно коли й ця сесія Союза не вирішилаби спору, треба буде призадуматися над инакшими шляхами і засобами, які довелиб до пошанування права і справедливости. Так інтерпеляція Лукача як і відповідь премієра зробили велике враження не тільки на Угорщині, а й заграницею.

В РУМУНІЇ нова зміна правительства. Князь Стірбей, який обняв президентуру міністрів після нечайного упадку ґенерала Авереску, не довго попасав на високому становищі. Йому не вдалося довести до порозуміння між партіями, на яких мав опертися його кабінет. В переговорах, які вів він з партіями, ходило о поділ мандатів у виборах, що мають відбутися в липни. Семигородська селянська партія, на якій поруч лібералів Братіяну мало опертися правительство кн. Стірбея, не хотіла вдоволитися 100 мандатами і 4 міністрами. Крім того вона висунула домагання, щоби нове правительство зірвало з попередньою фінансовою і адміністраційною політикою Братіяну та щоби у виборах мала право виступити з окремою власною лістою. На це все не згодився Братіяну. І його шваґер — кн. Стірбей мусів уступити. Є це в румунських відносинах справа великої ваги, бо Семигородці є прихильниками бувшого наслідника престола — Карла, в противенстві до лібералів Братіяну, які є безоглядними противниками Карла. Братіяну хотів хитро запрягти Семигородців до воза своєї політики. Кн. Стірбей уступив, а на його місце король Фердинанд іменував премієром Братіяну. Тепер Братіяну, маючи вільну руку, переведе вибори так, щоби мати в парляменті подавляючу ліберальну більшість. А це в Румунії не першина, що у виборах побіджує той, хто має владу в своїх руках. Прихід до влади Братіяну означує зміну курсу румунської заграничної політики. Ґен. Авереску спирався на Італії, а Братіяну є безастережним прихильником Франції. Цю зміну правительства в Румунії прихильно привитає Югославія, якій дуже не на руку було злигання Румунів з Італією.

В БОЛГАРІЇ 20. червня король Борис отворив особисто сесію нового парляменту („собранія“). В своїй промові він підкреслив, що підчас останніх виборів не було ніякого натиску на виборців. Провідник соціялістів Сакезов кинув в цім місці оклик: „Ця заява незгідна з дійсністю“. Повстала буря. Блідий король пережда, доки галас не скінчиться, опісля докінчив промову і вийшов з парляменту, не подаючи нікому руки. На дворі зібрані маси народу зробили королеви гучну овацію.

ВСЯЧИНА

До промислової школи!

Вп. Теодор Чабан з Винник к. Львова пише нам: Користаючи з побуту у Львові, звидів я виставу уряджену в державній промисловій школі у Львові, при вул. Снопківській, щоби запознайомитися з виробами, які в цій школі виробляються. Вже на вступі робить гарне враження самий великий будинок, положений в дуже гарній околиці біля стрийського парку. — Входжу на саму виставу, яка приміщена на другому поверсі цеї школи, де вироби учеників і учениць розміщені в кількох великих кімнатах (салях викладових). Не хочется вірити, щоби виставлені вироби були виконані молодими учениками, але коли приглянутися близче, то на кождому предметі видніє картка, на якій видніє, напис котрий ученик чи учениця даний предмет виконали і під чиїм наглядом. — Дуже миле враження робить на глядача саля, в якій виставлені килими, вироби з мармору і каміння. Що до самих килимів, не бачиться того шабльону, який стрічається за склеповими виставами, але щось нове, миле для ока, виконання солідне, не разяче. Инші вироби виконані майстерно, чисто, а що найважніще солідно пр. спальня і покій до принять виконані дуже удатно. Всі инші вироби як слюсарські, токарські, різбарські, гафти, кераміка і инші, як також ріжного рода рисунки і малюнки виконані дуже гарно. Цих кілька уваг про цю виставу пишу я тому, шоби запізнати ширший загал української суспільности, яка повинна заінтересуватися цею школою і посилати до неї свої діти.

на їм Бог дав, а все сумна невесела Наталочка, — все собі Романа згадує; похитає було своєю чорнявою головою, ніби хоче гіркі думи свої від себе геть відогнати, зітхне тяженько, перехреститься та жалісно махне рукою за страченим щастям, та й береться до роботи як найтяжчої.

Все було Наталі ввижається, що Роман живий та дужий, — шукає її братця рідного в Туреччині.

* * *

Не заводило Наталю праведне серце дівоче: не судилося Романові загинути серед бусурменів.

Довго блукав Роман по Туреччині, й сам подекуди був потуречився.

Забрив нарешті Роман до столиці турецької та й питається: — „Чи не знаєте, люде добрі, де тут в неволі вашій сидить ватажок козацький Грицько Петренко?

А турки його й запитують: — „А ти хто будеш, чоловіче добрий, та навіщо тобі той каторжний Грицько Петренко?“

А він їм і відказує: — „Та, бачте, люде добрі, отой Грицько, отаман козацький то — перший мій ворог лютий: викрав мені мою кохану дівчину, та, насміявшися над нею, кинув її на поталу... Я, каже, — сам був колись козаком та тепер пристав на вашу віру турецькую, шоби пімститися над моїм ворогом.

А турки повірили та й кажуть йому: „ну коли так, то будь нам слугою вірним, яничаром завзятим, та й будеш доглядати над вкраїнськими невільниками нашими, та ґалерах султанських.

А вже з Грицьком отим скаженим роби собі, що сам знаєш.

Вклонився Роман Пилипенко бусурманам, подякував їм чемно, а вони його на ґалеру запровадили, нагая доброго до рук йому втулили, та й кажуть: — „Ось вони, недовірки християнськії, що нам за ними життя не має, — дивись за ними та не шкодуй канчуків на їхні спини“.

Подякував ще раз Пилипенко: „Будьте певні, панове-бусурмени, я вже їм вїмся у печінки!

А сам собі думає: чекайте турки дурноверхі, я вам ще не так подякую..

* * *

Ось пильнує Роман тих невільників та ключиками від їх ланців побрязкує, та на Гриця нагаєм покивує, а Гриць давно пізнав свого любого приятеля, та лише усміхається собі в довгі вуса запорожські.

Не довго зволікав Роман зі своєю справою й коли турецька варта поснула, відімкнув козаків-невільників з кайданів тяжких, гострі шаблі турецькі роздав кожному та всі гуртом і впали на турків-яничарів.

Не довго турки й боронилися,— лягли трупом до останнього на покладі кораблевому.

А Роман з Грицем завернули турецьку ґалеру й без пригод прибилися в рідну землю українську.

* * *

Продали запорожці добрим людям богату здобич бусурменську, що знайшлася на кораблі султанському, покупили собі добрих коней з сідлами, озброїлись гострими шаблями дамаськими та й списів козацьких не забули й їдуть Роман з Грицем, веселенькі та щасливі до дому, як найскорше поспішаючись, щоб побачити по трох роках любу свою наречену, а Грицеву сестрицю Наталочку.

Вже й село рідне перед очима; й церква свята хрестом золоченим сяє-виблискує. Перехрестилися козаки на хрест святий, Богові дякуючи за щасливу подорож і в село вїхали, на буйних конях гарцюючи.

Ось і рідні оселі їхні близенько себе стоять на пригорку, садками зеленими пишаючись.

Зупинились козаченьки, щоб полюбуватися своїм тихим раєм хрешеним, але бачать — молодиця з відрами від криниці з водою йде.

Привіталися.

А Роман і звертається до молодиці:

— а дайно, красна молодичко, напитися з повного відеречка.

Подає молодиця козакові відро повне води чистої та хорошої, а сама й у вічі не подивиться.

Пригубив Роман відро з водою, а молодиця й приказує:

„Доброго здоровля пивши, козаче...

Як почув Роман оте привітання — впізнав свою любу Наталочку, та тільки й вимовити міг:

— Наталю!... — а відро з рук так і покотилося...

Глянула Наталя Романові у вічі та й собі впізнала свого несудженого нареченого і, як стій, не стямившись припала до сідла козацького.

Тут то, синку, гріх і скоївся...

Зрозумів Івашко, Романів брат, що вся крутійка його викрилася, — побачивши, що Роман з Грицьком у доброму здоровлі повернулись, та ще гірше розгнівався, коли взрів, як Наталочка з Романом милувалася!

— Схопив до рук списа Романового та так ним і підняв брата свого єдиного на гострий спис, так і влучив у саме серце козацькеє.

Тільки встиг Роман вимовити:

— Господь тебе скарає, брате!...

Та як це вимовив, бачать люде, аж усе, як було, то так і почало підноситись над землею — і Роман на списі і Івашко разом з ним, та так на списі і тримає свого брата небіжчика.

Отак обидва, з конем разом і попливали над землею, геть аж до місяця, та так до місяця й притулилися...

Від того часу ото ми й бачимо, синку, на місяці, як Івашко тримає на списі свого брата Романа.

І це Бог таку мудру кару заподіяв, щоби усі люде бачили той гріх тяжкий та кару Божу й шанувалися...

Щурі, як розсадники хоріб.

Щурі — найбільш поширена звірина на світі. Їх певно не менше, як людей, а мабуть і більше. Живуть всюди, у всіх краях світа, на півночі і на півдні, по містах і по селах, де лише можуть найти собі поживу. А їсти вони можуть все, що тільки дасть себе зїсти — живе чи мертве, свіже чи гниле, і справжні харчі і такі речі, як, приміром, кора з дерева. Звичайно не помічається, що щурів так богато. В день вони погано бачать і не вилазять на світ, тай по-ночі більше ввихаються по всяких норах та закутинах.

Щурів є три головні породи: бурий або норвеський, чорний і даховий або александрівський щур. Вони відріжняються краскою шерсти, ростом і потрохи натурою. Бурий щур трохи більший і зліщий за своїх родичів других пород. Він живе по пивницях домів, по стайнях та стодолах, в каналах і портових доках і ямах великих міст. Перед своїми ворогами він шукає охорони закопуючись в землю, — риє нори. Бурі щурі часто масово перемандровують з міста до міста, або з міста на поля і назад, шукаючи собі за харчами. Чорний та александрівський щурі живуть в стінах і на піддашах домів в південних краях, гніздяться навіть на деревах. Вони вміють драпатись на стіни, чого бурий щур не вміє. Всі щурі дуже швидко множаться. Самичка може привести на світ яких двайцять до пятьдесяти молодих на протязі одного року.

Сам собою щур звірок невеликий і небезпечний бути не може. Звичайно, притиснений в куті обороняється і кусається. Трафляється, що покусає сплячу дитину. Одначе велика небезпека від щурів через те, що вони розносять та поширюють слабости, передівсім три небезпечні хороби: чуму, так звану „тріхінозіс“ і остру заразливу жовтачку.

Чума — одна з настрашнійших зараз, які знає людство. В чотирнайцятим століттю від чуми, або як тоді називали „чорної смерти“ вигинула четверта частина населення тогочасного світа. В нових часах вона ще ширить спустошення в Азії та виїмково трафляється в портових містах Південної Америки і навіть Европи. Зрештою запобігли її всякими санітарними способами і передовсім винищуючи щурів. Бо в першій лінії се хороба щурів, мишей та инших так званих гризунів. З щура на щура і далі з щурів на людей заразу ту переносить спеціяльна порода блох, яка власне живе і розмножується на щурах.

Друга хороба, в якій щурі „грають велику ролю“, — се так звана „тріхінозіс“. Своїми познаками вона скидається на тиф, нівечить найгірше свиней та щурів, але кидається і по людях і буває дуже небезпечна. Люде заражуються, коли їдять заражену й не добре переварену свинину. Свині заражуються від щурів, коли їдять їх чи їх відпадки. Тому для охорони від тої слабости треба винищувати щурів в свинюшниках, мясниках, різницях, де бють свиней, і всюди, де-б вони могли заразитися.

Остра заразлива горячка, що трафляється серед шахтярів, земних робітників — хліборобських, будівельних — се також в першій мірі слабість щурів, якою заражуються люде.

Друга шкода від щурів — крім того, що переносять і поширюють слабости — се велика економічна втрата, заподіяна ними. Харчів та всякого иншого краму вони нищать більше, ніж звичайно думається. Вони нищать матерії, та всяку одежу в маґазинах, жеруть хліб, муку, збіжжа, городовину, овочі та всякі инші харчі в складах і на базарах, нівечать молоді засіви, душать курей та иншу домашню птицю. І крім того, що самі зїдять ще в двоє стільки зіпсують та опаскудять. Дуже великі шкоди роблять вони також на кораблях. Обраховують, що в Америці щурі роблять шкоди на яких 180 міліонів долярів річно.

Охоронитись від щурів трудно, але таки можна, ріжними способами. Можна забезпечити перед ними будинки так, щоб вони не могли туди влізти і розгніздитись. Всі діри позатикати й позагороджувати. Солідний фундамент не дасться їм дібратись до помосту та перегризти собі через него діри. Вікна повинні бути доволі високо над землею, — взагалі є способи будувати так, щоб для небажаного гостя вступу не було. Друга важна справа, — не достачати йому поживи, не держати харчів на верху, не розкидати відпадків по підлозі та не лишати їх по кутах. Чи дома чи по складах та маґазинах харчі повинні бути заперті й добре заховані.

Не допустити щурів взагалі лекше, ніж збутися їх, коли вони вже загніздились. Всякі лапки та пастки помагають, хоч і не все. Отруя (звичайно вживають аршенику) також поможе винищити щурів, але в людських помешканнях треба з нею обходитись дуже обережно з огляду на дітей. Тай замісць щурів, можна потроїти курей чи яку иншу домашну звірину. Найліпший спосіб викурювання ґазом, та для того треба відповідного апарату і спеціялістів, які вміють се робити.

Господарське віче.

Перемиська Філія Краєвого Тов. „Сільський Господар" скликала господарське віче до Перемишля на день 17. червня 1927. На віче явилися селяне з 19 громад перемиського повіту. Про податкові справи наших громад реферував п. віцепрезидент Головної Ради „Сільського Господаря" п. Остап Луцький а про комасацію ґрунтів інж. рільн. І. Лапчук. Віче ухвалило отсі резолюції:

Зібрані на господарському вічу в Перемишлі дня 17. червня 1927 р. члени Філії „Сільського Господаря" в Перемишлі і представники хліборобського стану 19 громад Перемищини, провіривши докладно по вислуханні реферату, що завдяки дотеперішній державній фінансовій політиці податкові тягарі накладані державою і самоврядуваннями на хліборобський стан давно вже і в означеній мірі перевищують дійсну доходовість хліборобського стану, ухвалюють:

1) Філія „Сільського Господаря" в Перемишлі зорганізує негайно бюро правої поради у справах усіх податків, данин і оплат, які стягають з хліборобів держава і самоврядування.

2) Філія Т-ва „Сільський Господар" звернеться негайно до Ради Краєвого Т-ва „Сільський Господар" у Львові з домаганням, щоби видала популярний і докладний порадник про всі законні основи податків, данини і оплат, наложених і стяганих з хліборобського населення.

3) Зібрані на господарському вічу хлібороби з окрема енергійно протестують проти несправедливої і кривдячої селян дорогової данини, на яку повітові виділи можуть стягати аж 100% додатку від ґрунтового податку, а тільки 50% від міських недвижимостей, 15% від патентів. Віче домагається в тій справі: а) щоби держава, яка потребує також добрих доріг, причинювалася зі загально державних фондів до будови нових і удержання давних (воєвідських) доріг; б) щоби зрівнано висоту оплат на дорогову данину до висоти 50% додатків від податків, ґрунтового, від недвижимостей і від патентів; в) щоби виділ повітовий тимчасом від ніякою умовою не підносив дорогової данини понад 50%-вий додаток до ґрунтового податку.

4) Рівночасно протестує віче проти оплат за вїзд до міста і за постій селян на мійських торговицях, які то оплати накладають міста самовільно на хліборобів повіту. Ці оплати звичайно перевищують цілий ґрунтовний податок селян і тим місто робить велику кривду селові. Філія „Сільського Господаря" домагається від воєвідства, щоби воно провірило надмірну висоту цих оплат і справедливо обнижило їх.

5) Зібрані на господарському вічу хлібороби, свідомі того, що в становій орґанізації хліборобів під прапором „Сільського Господаря" і сільсько-господарської кооперації криється найпевнійша виховальна сила хліборобського стану. Тому гаслом найближчої будучини являється скоре приступлення всіх сільських культурно-освітних, а передовсім кооперативних орґанізацій на селі та усіх свідомих хліборобів в члени одиного хліборобського станового Товариства „Сільський Господар".

6) З огляду на це, що закон з 18. ґрудня 1919 р. і закон з 14. лютого 1922 р. про час праці в промислі і торговлі не дають нашим сільським кооперативам змоги працювати в часі догідним для сільського населення, зібрані на вічу хлібороби домагаються, щоби чим скорше появився новий закон про час праці в торговлі, який давби змогу сільським кооперативам торгувати через 10 годин з такими перервами, щоби сільське населення мало доступ до своїх кооператив вчасним ранком і пізним вечером.

Драм. Т-во ім. Лесі Українки в Перемишлі відограє по раз другий в сали Народн. Дому 7/VII (на Івана) „**Боярино**". Початок о год. 1-ій в полудне. Читальні „Просвіти" та аматор. гуртки проситься о численну участь.

НОВИНКИ.

І у нас би це придалося... В англійськім парляменті дуже остро перестерігається, щоби посли не уживали грубих слів. На днях соціялістичний посол Бікенен крикнув в сторону одного бесідника слово „брехня" і його зараз викинено за двері.

Зїзд баптистів в Рівному. В Рівному відбувся зїзд баптистів. Ця секта має на наших і білоруських землях 110 своїх „парафій", в яких гуртується 15.000 вірних.

Пожарі. В Угринові дол. коло Станиславова вибух оноді пожар в будинках Миколи Баранського. Мимо вітру вдалося не допустити до поширення огню. — В Саджавках коло Грималова згоріло 17 господарств, в чому 52 будинки. Причиною пожару діти, що бавились огнем. В Перемишлянах згорів тартак.

Побережник людоїд. В Будені в Бесарабії арештовано побережника Флоріяна Аделей, що вбивав людей та їв людське мясо. Довший час годі було викрити, яка причина частих в близька в околиці. Недавно знайдено трупа з повідрізуваними частинами тіла. При трупі найдено гроші. Значить, вбивства доконано не для рабунку. Криваві сліди вели до хати побережника. Він признався до всіх злочинів, заявляючи, що вбиванні людей справляє йому несамовиту розкіш. Злочинця арештовано і тепер лікарі роблять досліди над цим виродом.

Шкло, що не ломиться. Одна з німецьких фірм віддала до публичного вжитку новий рід шкла, що не ломиться. Ця фірма споює і покриває шкло верствою целюльозі, тому воно не ломиться, а на випадок зудару тільки загинається.

Китайська етикета. Обширне поучення про етикету міститься вже в творах славного китайського фільософа Конфуція з VI. століття перед Христом. В приповідку війшла вже китайська услужливість і гостинність. Приміром етикета при гощенню гостий обіймає найменьші подробиці і найріжнійші приписи. Господар дому мусить виходити гостеви на стрічу. При вході до кімнати просить, щоби гість входив; гість не хоче і просить господаря, щоби перший входив. Коли так оба не хочуть увійти, вкінці господар входить дверми правобік, а гість лівобік. Тому кожда китайська гостинна кімната має два входи тісно біля себе. При обіді етикета вимагає, щоби господар вибирав із подумиска найліпші куски і щоби клав їх на тарілку гостеви. Хто стрінеться зі знакомим, мусить знести підчас розмов капелюх і не сміє його заложити на голову навіть коли б розмова була і найкоротша. Китайці люблять дуже богато плювати; у сьому їм ніхто не дорівнає. Велика плювачка є прикрасою кождого місця де перебувають Китайці. І то стоїть в кімнаті не одна плювачка, лише стільки, скільки є осіб. Відбивання Китайців увійшло вже в приповідку. Хусточок до носа привозять з Европи до Китаю богато, але їх ужитку сей нарід із найстаршою культурою досі не навчився, а думає, що хусточки служать до втирання кінців пальців.

Наслідки повені. Американські власти перевели спис шкід, які спричинив вилив ріки Місісіпі. Виносять вони 300 мілійонів долярів. Наслідком виливу 1,500.000 людей опинилося було без даху над головою, а з них 600.000 є зовсім матеріяльно зруйновані.

Битва селян з бандитами. В Барцішеві коло Ґнєзна селяне зловили двох бандитів (ріжницьких челядників) на горячому вчинку. Пустилися за ними в погоню. Бандити, сховавшись в жито, стали стріляти до селян, що їх окружили. Перестрілка тривала довший час. Надійшла поліція і арештувала обох бандитів. Оба вони ранені. Тому завезено їх до шпиталю.

Програв процес і застрілив Жида. У Волі Раніжовській Мазур Ян Рембіш, який недавно вернув з Америки, програв процес з шинкарем Лейбою Зіґлем. А процесувався з ним за ґрунт. Розлючений взяв кріс і трьома стрілами положив Лейбу трупом, а його сина ранив. Опісля втік з села ровером.

Траґедія між Українцями в Ню Йорку. В Ню Йорку ранив тяжко кулею з револьвера Андрій Кудрик вдову Софію Мельник, а відтак вистрілив до себе. Він ранив Мельникову тяжко у груди, а себе смертельно у серце. Обоє відвезено до шпиталю. Він мав 36 літ, а вона 34. Прийшовши до притомности Кудрик сказав, що залюбився був у Мельничці, але що вона ходила з другими хлопцями, він попав у розпуку і хотів покінчити свої душевні муки смертю.

Признався до 100 грабунків. В Ню Йорку арештовано опришка Джозефа Ґрея за крадіжи і грабунки. Він признався в суді, що за рік допустився 100 грабунків на суму 100,000 дол.

Куди дівають старі банкноти в Америці. Старі подерті і повалянні гроші вертаються в банків до департаменту скарбу у Вашінґтоні. Щодня приходить чотири тони тих пошматованих грошей. Замість тих подертих, департамент випускає нові гроші, а ті старі і брудні ще більше рвуть і мішають на масу, і так продають на виріб паперу гіршого сорта. Але що гроші робляться з доброго полотна, та шкода, щоби з них потім робити поганий папір. Знавці вирахували, що якби ту масу з пошматованих банкнотів очистити з бруду, то годі можнаб ужити її на виріб доброго паперу і таким способом можна заощадити 50,000 долярів річно. Від тепер мають робити зі знищених банкнотів новий дуже добрий папір.

Румунський король підчас перепису населення написав у рубриці „походження": німецьке. Німецька преса з цеї нагоди пише, що таким чином король признався до національної меншости, отже чи румунські цигани пристосують до нього ту саму міру, що так безоглядно пристосовують до національних меншостей, а між ними і до меншости німецької (Сасів в Семиґороді і Швабів в румунськім Банаті). Ходить тут головно про обмеження маєткового права.

Жертва імени. Іван Пузан з Вейгерова святкував свої імянини. Його жінка з цеї нагоди спекла гарні булки. Зївши булку Іван і гості розхорувалися. Івана навіть треба було відвести до шпиталю, де він і помер. Виявилося, що його жінка через необережність всипала до тіста салітри.

Арештування злочинця. Іван Гапчук з Голів коло Косова, доконавши страшного вбивства цілої родини Риндаків, довший час ховався в горах. На днях у Ворохті попав він в руки поліції саме в хвилі, коли хотів сісти до поїзду.

Бурі в Галичині, які шаліли в останніх часах, спричинили богато шкоди. І так в Косівщині знищені засіви в Кутах і Ростоках (м.і. знищений міст довжини 50 метрів), в Товмаччині знищені засіва в Немирові, в Стрийщині впав град величини голубячих яєць і спричинив великі шкоди в Соколові, Лукавиці ін. і Братківцях. Градова туча навістила Станиславів. Купелеве місто Івоніч навістила повінь і місто опинилося під водою.

За 5 центів з Америки до Парижа. Ерберт Аврам мріяв про те, якби то чином дістатися з Ню Йорку до Парижа, де вчаться його сестри. Батьки ніяк не хотіли в слухати просьб дітвака. Що він робить? Закрадається на корабель, а на запити матроса відповідає, що в каюті лишила хора мати. Ховається між паки і вилазить з відтам, коли корабель був уже в дорозі. Капітан колабля заявив йому, що з пристані заверне його домів. Та тут хлопчина випросив собі дозвіл оглянути місто. Капітан вволив його волю, посилаючи з ним двох матросів. Одначе хлопчина зумів втекти. Всідаючи на корабель, мав 5 центів, а на кораблі заробив кілька долярів, отже міг купити собі білет до Парижа. Тут на стації поліція не хотіла пустити його до міста. Всеж він добився побачення з сестрами, а ці постаралися у властей, що дітвакови дозволено побути в Парижі через кілька днів. Опісля вислано його назад до Америки.

Безробіття серед учителів в Радянському Союзі. В 1926 році, як подає газета „Труд", в Радянському Союзі було зареєстрованих 50.000 безробітних учителів.

Ураґан в Ґрефенталь (Німеччина) знищив протягом одної хвилини 4—5 тисяч дерев. Над Берліном підчас бурі обірвалася хмара і туча знищила богато садів та огородів.

Смерть в криниці. В селі Тучемпи коло Ярослава підчас будови криниці хлопець Петро Білий зійшов на дно і зразу впав в обоморок, а по кількох хвилинах помер. Причиною цього були сірчані ґази, що стали вдарити з недокінченої криниці.

Найбільше вдоволені з большевицького режиму є вовки, які тепер множаться в Росії по 80.000 і більше на рік. Причина цього проста: побоюючися, щоб населення не стріляло так до вовків як до большевицьких урядовців, большевики повідбирали людям зброю. Комуністи-ж, які можуть мати оружжа, на вовків не полюють і ці собі спокійно множаться, зїдають 40 до 50 тисяч штук худоби в рік, та правдоподібно на своїй вовчій мові хвалять большевицьку владу.

Жертви жестокої домашньої війни в Мексику. Релігійна війна в Мексику своєю жестокістю пригадує переслідування перших християн. Ось секретарият епископів мексиканських подає: В Толюка одного молодого католика розпято на хресті, а опісля застрілено. В Ґвадаляра о. Саву Ресса облито бензиною і спалено. В Мексику — Сіті випроваджено священиків на цвинтар і там розстріляно над робом, який перед тим викопано. Деяких з них живцем закопано в цеґлів. Картина була така страшна, що один з гробарів збожеволів.

Домашні пси і скаженина. Скаженина се невилічима і дуже небезпечна слабість, яка дістається до людини через укушення скаженим псом. Хоч се відома річ, що скаженною слабують найбільше пси, але можуть бути заражені і инші домашні чи дикі звірята. Не все можна пізнати скаженого пса з початку, як він тільки заслабне. Тому в кождому випадку, коли кого покусає пес, треба зараз звернутись до лікаря, щоб він оглянув і заосмотрив рану. Познаки скаженини виявляються аж за який тиждень або десять днів після укушення, але тоді нема вже ратунку і людина вмирає у страшних муках. Треба зараз того пса віддати в руки ветеринаря, щоби переконався, чи пес скажений, чи може так припадково кинувся на людину. Коли покажеться, що пес скажений, то не гаючи ні хвилі треба звернутись до лікаря а він вже уживе певного ліку проти скаженини. Дехто каже, що людина не може мати сеї слабости, та хоч вона вправді трапляється дуже рідко, то се одна з найстрашніших хоріб. Але тільки як зачасу взятись за лічення, то нема небезпеки, бо на скаженину є певний пастерівський лік. З огляду на те, що людина може дістати скаженини від домашних псів, треба все мати на увазі, щоб пси були здорові і все требанадивати псови намордник, коли випускається його на вулицю. А вже, що бігають по вулицях без намордника, треба ловити і передавати у відповідні руки, щоб запобігти страшним випадкам скаженини.

Нищення лісів на Україні. Київський „Експортліс" своєю діяльністю охоплює Поділля, Волинь, Чернигівщину і Київщину. „Експортліс" вивозить лісоматеріял до Німеччини, Англії, Італії, Франції і до Близького Сходу. Найбільше експорту припадає на Німеччину. Протягом 2-ого кварталу „Експортліс" виряднв „лісоматеріялу" на 245,554 карб. З того матеріялу відправили до Одеси на 175,000 карб. а за кордон, головно до Німеччини, 98 вагонів на 70,000 карб. Як відомо, на Україні лісів мало і місцеве населення більше потребує лісового матеріялу, аніж лісів можуть достарчити. Але большевики ведуть такусаму руйнницьку політику на Великій Україні як наші західні сусіди на зах.-укр. землях.

Еміґрація з Польщі в квітні. В місяці квітні виеміґрувало з Польщі: до Німеччини 9.407 осіб, до Канади 3.404, до Арґентини 1317, до Франції 956, до Бельгії 72, до Радянського Союза 30, до Куби 11, до Мексику та Африки 4.

Веселий кутик.

На Радянській Україні.

Комуніст старається пояснити селянинови, що таке комунізм.

— Має, на приклад, хтось коня, так дає його своїй громаді для всіх.
— Добре!
— Скажім, що Ви маєте корову. Далиби її громаді?
— Давби.
— Або маєте телятко. Дали би його громаді?
— Давби.
— Або козу?
— Давби.
— Або свиню?
— О, свиню то ні! — крикнув селянин.
— Чому ні?
— Бо я не маю ні корови, ні телятка, ні кози. Свиню маю. Але звідки я приходжу свою свиню давати для всіх?

Скромний...

— Памятайте, що не дам нічого мойїй донці по мойїй смерти.

Кандидат на зятя: Дурниця! Буду мати з чого жити бодай той короткий час.

В суді.

— Що ви тут робите?
— Свідок.
— В якій справі?
— Справа найдеться.

Добра відповідь.

— Мамусю, чи можемо бавитися в тата й маму.
— Добре, тільки не кидайте до себе полінами.

У школі.

— Хто сотворив світ?
— Бог.
— А тебе хто сотворив?
— Також Бог, але маленького; решту я вже сам виріс!

Розмова приятелів.

Два приятелі, що давно не бачились, припадково зустрілися на вулиці.

— Що чувати в тебе? — питає один другого.
„Ет собі... Я оженився".
Ну, то добре. Поздоровляю.
Не дуже добре, бо жінка лиха.
— Це не зовсім приємно.
„Але менше з тим, бо взяв за нею двайцять тисяч".
— Отже маєш, потіху.
Не велику, бо гроші витратив на купівлю овець, а вони всі замотилились і подихали.
— Велика втрата.
Не дуже велика, бо за шкіри я взяв більше, як варті були вівці.
— Отже втрата покрита?
Не зовсім, бо моя хата в якій були гроші, згоріла.
— Ой, яке нещастя!...
Не дуже велике, бо з грошима в хаті згоріла й жінка.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

Позір! Дня 3 липня 1927 р. відбудеться в Трушевичах (стація Нижанковичі) торжественне посвячення хреста-памятника, а потім концерт з нагоди 30 літного ювилею існування Читальні „Просвіти". — Початок свята о год. 9 р. Концерт о год. 12. в полудне. О численну участь П. Т. Громадянства просить Комітет.

Семинаристка з V курсу шукає лекції на селі на цілий рік. Зголошення до Адмін. „Укр. Гол.

Прийму на станцію ученицю. Юлія Савчинова вдова по кат. гімн. Перемишль, Владиче 22 І поверх.

КОНКУРС.

Виділ Тов. „Дешева Кухня" в Перемишлі розписує отсим конкурс на приняття питомців до своєї бурси. Місячна оплата виносить 55. зл. і 15. одноразова на інвентар. На случай подорожіння харчів Виділ застерігає собі підвищення оплати. Подання треба слати до 30. липня 1927 р. на руки проф. Теодора Голійчука, ул. Сиґурського ч. 10.

Хтоби знав, де є Осип Оробко, котрий служив в 1919 році в Заліщиках при граничній сторожі, потім прилучився до Козаків „Запорожської Січи", з котрими вийшав з Заліщик до Чорткова в маю 1919 року. Від того часу не дає про себе жадної вістки. Його товариші з „Запорожської Січи": Свирид Калимендія, Хведір Кіктенко, Сидір Третяк, Іван Шаповал і Гриць Тонколіженко. Хтоби з них хто і взагалі хтоби знав, де він є, живий чи убитий, прошу ласкаво повідомити, на адрес: Михайло Оробко, в Кулаківцях п. Заліщики. Часописи з Великої України прошу о передрук.

За редакцію відповідає Степан Навроцький.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.